

δάκος ὁ, λόγ. κοιν. δάγκος Ἐλαφόν. Πελοπν. (Ἀναβρυτ. Δαίμον.) δάγος Πελοπν. (Νύφ.) δάκους Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀχυρ. Βόνιτσ.) δάγους Σάμ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. δάκος, τό.

Τὸ ἔντομον Δάκος τῆς ἐλαίας (Dacus oleae) τῆς οἰκογενείας τῶν Μυιδῶν (Muscidae) τῆς κλάσεως τῶν Διπτέρων (Diptera). Ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς προνύμφης κατατρώγει τὸ σαρκῶδες τμήμα τοῦ ἐλαιοκάρπου ἔνθ' ἄν. Δὲ θὰ βάλουμε φέτο σκάλας τὶς ἐλίες, ἔχουνε πολὺνε δάκο καὶ πέφτουνε χάμον στρώμα Πελοπν. (Ξηροκ.) Φέτος ὁ δάκος ἔφακε μέχρι τὸ κοκκαρίκι τὸ ἐλίᾳ καὶ τὸ ἔρριξε χάμω (κοκκαρίκι = κοκκούτσι) Ὁθων. Δὲ μπουλιμνέτι εὐκουλα οὐ δάκους Στερελλ. (Ἀχυρ.) Οἱ ἐλίες παθαίνουν δάγκο Ἐλαφόν. Ἦταν καθαρός οὐ καρπός, δὲν εἶχε καθόλ' δάγον Σάμ. Συνών. δάκος, μυῖγα τῆς ἐλίᾳς, μπίμπυκας, πύγελας, σκούληκας, σκουλήκι τῆς ἐλίᾳς.

δακοχρονιά ἡ, Ἰθάκ.

Ἐκ τῶν οὐς. δάκος καὶ χρονιά.

Ἡ χρονιά κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀσθένεια δάκος προσβάλλει τὰς ἐλαίας εἰς μεγάλην ἔκτασιν: Ἐχουμε κ' ἐφέτος δακοχρονιά.

δακριά ἡ, δακρέα Εὐβ. (Κουρ.) δακρία Εὐβ. (Βρύσ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δάκρυ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

Ἡ σταγὼν, ἡ ποσότης ὑγροῦ ἡ ἰσοδυναμοῦσα οἶονεὶ πρὸς ἐν δάκρυ ἔνθ' ἄν. Ἐθ θέλω οὔτε μιὰ δακρέαν νερό πὸ τὰ χέρια σου Εὐβ. (Κουρ.) Ὅμ μου μιὰ δακρέα λάδι αὐτόθ. Ἡ γίδα μου δέβ βγάξ-ζει οὔτε μιὰ δακρέα γάλα αὐτόθ. Τὸρ ῥούγκληξε οὐλ-λο τὸν νερό ὁ ἀνεγνώριστος, ἐν ᾗ φησε δακρέα ὅς τὸ κανάτι (ρούγκληξε = ρούφηξε) αὐτόθ. Βάλε μου τσαὶ μένανε μιὰ δακρία κρασί Εὐβ. (Βρύσ.) Τὸ πιγάδι πόμεινε ντίπ, δακρία νερό δὲν ἔχει αὐτόθ. Συνών. γουλιά, στάλα.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Δακρίες Εὐβ. (Στρόπον.) Ἀκρίες Κάρπ. Δακρές Θεσ. (Πήλ.)

δακροβολῶ ἀμάρτ. δακροβολῶ Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. δάκρυ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -βολῶ, διὰ τὴν ὁπ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 242 κ.ἐξ. Δακρύζω, θρηνηῶ. Ἡ λ. μόνον εἰς ἄσμ.

Ἐγὼ ὅς σὸν ἡλὸν ὤμνυσσα νὰ μὴ μοιρολογήσω, μὰ τ' ἀστρά, νέφα τ' οὐρανοῦ νὰ μὴ δακροβολήσω.

δακροσουρώνω Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. δάκρυ καὶ τοῦ ρ. σουρώνω.

Δακρυροῶ: Τὴν εἶδα κ' ἐδακροσούρωνε.

δάκρυ τό, κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) Τσακων. (Χαβουτσ.) δάκρυν Χίος δάκρ' Ἡπ. κ.ἀ. βορ. ἰδιωμ. Πόντ. (Κοτύωρ.) δάκρυ Θράκ. (Σουφλ.) δάκρυ Καππ. (Ἀραβάν.) δάκλυ Καλαβρ. (Βουν. Κοντοφ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) δάκρυ Τσακων. δάκρυ Πόντ. (Οἶν.) δάκρυν Χίος δάκρυ Ἀνδρ. Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ἀ.) Ζάκ. Θράκ. (Μέτρ.) Καρ. (Ἀλικαρνασσ.) Κάρπ. Κεφαλλ. Κέρκ. Κίμωλ. Κρήτ. Κῶς Μεγίστ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Ἐγκαρ. Φιλότ. κ.ἀ.) Νίσυρ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Γορτυν. Μάν. Οἶτυλ. Πλάτσ.) Σύρ. Χίος — Λεξ. Βλαστ., 389 Πρω. Δημητρ. δάκρυν βορ. ἰδιωμ. δάκρυν Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Λέσβ. Μακεδ. (Δρυμ.) δάκρυγιο Θράκ. (Μάδυτ.) Μαθράκ. Πε-

λοπν. (Γορτυν.) δάκρυγιον Ἀἴμν. δάκρυιο Θράκ. δάκρυιον Σαμοθρ. δάκρυν Σαμοθρ. δάκρυν Σύμ. δάκρυν Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Κρώμν. Τραπ. κ.ἀ.) δάκρυν Πόντ. (Τραπ. Τρίπ.) δάκρυν Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) δάκρυν Κύπρ. βάκρυν Κάρπ. (Ἐλυμπ.) κ.ἀ. Τήλ. ἄκρυν Κάρπ. δάμ-μυο Ἀπουλ. (Κοριλ. κ.ἀ.) δάμ-μυ Ἀπουλ. (Καλημ.) δάκρυν, τὸ Κύπρ. δάκρυν, ὁ Πόντ. (Ἰνέπ.) δάκρυν ἡ, Καππ. (Φάρασ.) Πληθ. δάκρυν Βιθυν. (Πιστικοχ.) δάκρυν Μακεδ. (Κεφαλοχ. κ.ἀ.) δάκρυγιο Ἡπ. (Ἀρτοπ.) Θήρ. (Οἶα) Θράκ. (Αἶν. Σαρεκκλ.) Κρήτ. Μέγαρ. κ.ἀ. δάκρ'γιο Νίσυρ. Πελοπν. (Ὀλυμπ.) δάκρυγιο Θράκ. (Αἶν.) Ἀἴμν. δάκρυν Κάλυμν. δάκρυν Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) δάκρυν Θράκ. (Ἀμόρ.) Κύπρ. (Πεδουλ. κ.ἀ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ. Δεσπότ. Ἐράτυρ. Καστορ. Πάγγ. Σέρρ.) δάκρυν Πόντ. (Ἀντρεάντ. Ἱμερ. Κερασ. Κρώμν. Τραπ.) δάκρυν Πόντ. (Κοτύωρ Τραπ. Χαλδ.) δάκρυν Κύπρ. δάμυια Ἀπουλ. (Μαρτ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. δάκρυον, παρὰ τὸ ὁπ. καὶ τὸ ποιητ. δάκρυ. Διὰ τὸν τύπ. δάκρυ βλ. Ἀνθ. Παπαδόπ., Γραμμ. βορ. ἰδιωμ., 22 Ὁ τύπ. δάκρυν δι' ἀνάπτυξιν ἐνρίνου. Ὁ τύπ. δάκρυον ἐκ τοῦ δάκρυον παρετυμολογηθεὶς πρὸς τὴν πρόθεσιν δι. Βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 24 (1912), 27. Ὁ τύπ. δάκρυον ἐκ συγχύσεως πρὸς τὰ εἰς -ος οὐδέτερα. Βλ. Σ. Μενάρδ. εἰς Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 9 (1913), 144. Ὁ τύπ. δάκρυα προήλθεν ἐκ τοῦ δάκρυα δάκρυα δάκρυα δάκρυα δι' ἐκκρούσεως τοῦ κ. Βλ. Σ. Μενάρδ. εἰς Ἀθηνᾶ 6 (1894), 164 καὶ Γ. Χατζιδ., MNE 1, 336. Οἱ τύπ. δάμ-μυο, καὶ δάμ-μυ ἀμφιβόλου ἐτύμου. Κατὰ G. Rohlfs ἐκ συμφυρμού τῶν ἀρχ. οὐς. δάκρυμα καὶ δάκρυον. Βλ. G. Rohlfs, N. Beitr. z. Kenntnis d. unterital. Gräzität., 145.

1) Τὸ ὑπὸ τῶν δακρυϊκῶν ἀδένων ἐκκρινόμενον, ἔνεκα ἰσχυρᾶς συγκινήσεως ἢ πόνου, διαυγὲς ὑγρὸν κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτ. κ.ἀ.) Καλαβρ. (Βουν. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ. κ.ἀ.) Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Γούρτον Δίλ. Φάρασ. κ.ἀ.) Πόντ. (Ἀμισ. Ἀντρεάντ. Ἱμερ. Ἰνέπ. Κερασ. (Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): Χύνω δάκρυν, Σκουπίζω τὰ δάκρυνά μου. Στάζουν δάκρυν τὰ μάτια του. Ἐκλαίει κ' ἔτρεχαν βρύση τὰ δάκρυνά του. Τὸν δέχτηκε μὲ δάκρυν ὅς τὰ μάτια. Δάκρυν χαρᾶς - λύτης — χωρισμοῦ κοιν. Ἐκλαίει καὶ δὲν ἔβγαλε ἓνα δάκρυ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τρέχα δὲ δάκρυνά της Σύμ. Ὁ τὸν ἀκαρδον, νὰ μὴ σταλάξῃ δάκρυν! Κάρπ. Ἐμάλ-λωσέν δον τσαὶ νὰ τὸ δάκρυν! Κῶς Οὐτὶ δάκρυνον νὰ μὴ βγάδ', τί καρδιά εἶν' αὐτεῖν', Παναῖα μ'! Εὐβ. (Ἀκρ.) Εἶπιν ἐκείνους μὲ τὰ δάκρυνά ὅς τὰ μάτια Θράκ. (Αἶν.) Ἀπ' τοῦ ποντὸ τοῦ σκούζ'μον, πῶκαμι γιόμισι νιὰ κούπα δάκρυνον Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἡ κοπέλα, ποὺ εἶδε τ' ἀδρέφια τση, ἀρχίνησε τσι κλάφες καὶ ὅπως ἔκλαιε, ἔπεσ' ἓνα δάκρυ ἀπάνω ὅς τὸ κεφάλι τοῦ δράκοδα (ἐκ παραμυθ.) Ζάκ. Ἀν ἔστασ-σεγ καμ-μὰ στάξιδ δάκρυν, ἐπιν-νέν δην δὲ πιθάριν (ἐκ παραμυθ.) Κύπρ. Πάψε τὰ δάκρυνά σου πικρόν, κανεῖ σε (=σοῦ ἀρκούν) αὐτόθ. Κλαίει καὶ τὰ δάκρυνά τ' τρέχουνε Ὁφ. Τὰ δάκρυνά τ' ἄμυν χαλάζα ἔτρεξαν (τὰ δάκρυνά του ἔτρεξαν ὡσάν χαλάζια) Τραπ. Τὰ δάκρυνά τ' ἄμυν ποτάμ' ἔτρεχαν αὐτόθ. Ἐνα δάκρυ κ' ἔκ'σε (ἓνα δάκρυ δὲν ἔχυνε) Κοτύωρ. Ὁρα βάματα, ὅρα δάκρυν (ἰδὲ κλάματα, ἰδὲ δάκρυν) Τσακων. Ἰγὼ νὰ χύνον δάκρυν κὶ σὺ αἷμα ἀπ' τοῦ π'δὶ σ'! (ἀρὰ) Μακεδ. (Ρητίν.) Ἐκαμα τὸ μερδικό μου τὰ δάκρυν (ἐκλαψα καὶ ἐγὼ τόσον ὅσον ἐπέτρεπεν ὁ σύνδεσμός μου πρὸς τὸν νεκρόν) Κορσ. Ἐτξυλοῦσαν τὰ δάκρυνά του τζαὶ ἐπαιν-

ναν τῶν ποθοικῶν του Κύπρ. (Πεδουλ.) Λέει εἶδα τὰ θέλω ὡς τὰ πολλὰ χρόνια, νὰ πεινῶ; Νὰ θωρῶ τὸ φαῖ νὰ μὲ παίρῃ τὸ δάκρυο; Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐχον ἓνα πιδί, δὲ μπουρεῖς νὰ τοῦ μαλώῃς, ἀγλήγοντα βρουχῶν τὰ δάκρυα (βρουχῶν = μαζεύει) Μακεδ. (Δαμασκ.) Κραταίν-νοντα ἂ δάμ-μνα, ποὺ ἦς γομών-να τ' ἀμ-μáι (κρατοῦσα τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια τῆς ἐγέμιζαν τὸ μάτι) Καλημ. Φοβόμουν μὲ τὸν πρῶτο λόγο, μὴ μὲ πάρουν τὰ δάκρυα, ποὺ ἐνοιωθα σω-ριασμένα ἔς τῶν ματιῶν μου τὶς ἄκρες Γ. Δροσίν., Ἀγροτ. ἐπιστ., 117. Τὰ μαργαριταρένια δάκρυα τῆς Κίτσας Γ. Ἐπαχτ. εἰς Προπύλ. 1 (1900), 234 || Φρ. Χύνω μαῦρα δάκρυα (θρηνῶ, μεταμελοῦμαι πικρῶς). Μὲ παίρνουν τὰ δάκρυα (συγκινοῦμαι). Μοῦ ῥχονται δάκρυα. Χύνω δάκρυα ποτά-μι. Ἐχει τὰ δάκρυα ἀπάν' ἀπάνον (εἶναι ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ δακρύειν). Ἐχει τὰ δάκρυα ἔς τὴ τσέπη (ἐπὶ τῶν εὐκόλως συγκινομένων). Ἐχει εὐκόλα τὰ δάκρυα (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) κοιν. Τὰ δάκρυα τότε τρέφουνε (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Ἰόνιοι νῆσ. Χύνω πύρινα δάκρυα (θρηνῶ πι-κρῶς). Κροκοδείλεια δάκρυα (ὕποκριτικά δάκρυα) λόγ. κοιν. Τῆς φώκας τὰ δάκρυα (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Βι-θυν. (Κατιρ.) Θράκ. (Αἰν.) Τοῦ Πέτρου τὰ δάκρυα (ἐνν. χύνω ἐπὶ εἰλικρινοῦς μεταμελείας καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς γοεροῦ θρήνου) Ἀμοργ. Τρέχουν τὰ δάκρυα πουτάμ' Εὔβ. (Βρύσ.) Δάκρυα βρουχῇ (πολλὰ δάκρυα) Λῆμν. Κλαῖνε μὲ ποτάμι τὰ δάκρυα Σαλαμ. Τὸ δάκρυ του πῆε κορόβηλο (ἐκλαυσε πικρῶς) Πελοπν. (Γορτυν.) Πάινι τοῦ δάκρυον βρύθ' (ἐχυνε ἄφθονα δάκρυα) Εὔβ. (Στρέπον.) Ἡρθι πνιγμένους ἔς τὰ δάκρυα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Σὰ δάκρυ ἀμπλύζει (ἀναβλύζει ὡς τὸ δάκρυ) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ψομί ζυμονμένον μὲ δάκρ' (ἐξοικονομηθὲν διὰ μόχθων καὶ πικριῶν) Μακεδ. Πβ. Π.Δ. (Ψαλμ. 41 (42), 4) «ἐγεννήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέ-ρας καὶ νυκτός». Ἐλούστεν ἔς σὰ δάκρᾱ (ἐλούσθη εἰς τὰ δάκρυα) Ἱμερ. Ἐγομώθεν ἡ γούλα αὐτ' δάκρᾱ (ὁ λαϊμός του ἐπληρώθη δακρύων, δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ) Χαλδ. Τὰ δάκρᾱ ἔξον - ἔξον ἔδει (ἔχει πρόχειρα τὰ δάκρυα) Πόντ. || Παροιμ. φρ. Κλαίει καὶ τὰ δάκρυα πάν' πίσον τοὺν ἀνήφουρον (ἐπὶ προσποιητῆς θλίψεως) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τ'ς π'τάνας τὰ δάκρυα καὶ τ' Μαγιοῦ οἱ δροσιές (ἐπὶ ἀπατηλῆς καὶ ἀναξιόπιστου θλίψεως) Ἡπ. (Ἰωάνν.) Νὰ μὴ σοῦ λείψῃ τὸ δάκρυ! (ἀρά) Ἡπ. (Ζαγόρ. Κοκκιν.) || Παροιμ.

Πεθερὰ κρεμμύδι σάπιο, | κάθε βουκουριά καὶ δάκρυο
(ἐπὶ τῶν κακῶν αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων τῆς πεθερᾶς ἀ-
πέναντι τῆς νύμφης) Μύκ. Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά.

Εἶδα νὰ σοῦ ζηλέψω κρομμυδάκι μου;

βουκουριά καὶ δάκρυο

(ἐπὶ ἐκλιπόντων, οἱ ὅποιοι ζῶντες ἐλύπησαν ἡμᾶς πολλά-
κις) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά. Θέλει
μάτια γιὰ νὰ χύσουν δάκρυα (χρειάζονται προϋποθέσεις διὰ
τὴν ἐπίτευξιν ἑνὸς σκοποῦ) Πελοπν. (Σκορτσιν.) Ἡ παροιμ.
εἰς παραλλαγ. κ.ά. Λύκου δάκρυα μὴν πιστεύῃς (ἐπὶ ἀναξιο-
πίστων) Ἰόνιοι Νῆσ. Ὁ σκύλλον κλαίει καὶ δάκρυα κ' ἔχει
(ἐπὶ τῶν ὑποκριτικῶς κλαιόντων παιδιῶν) Οἶν.
|| Γνωμ. Δάκρυα τοῦ φτωχοῦ, χαρὰ τοῦ πλούσιου (ὁ μό-
χθος τῶν πτωχῶν, ὠφέλεια τῶν πλουσίων) Ζάκ. Κέρκ. Κε-
φαλλ. Θέλ' πόνου γιὰ νὰ βγοῦν τὰ δάκρυα Ἡπ. (Ἰωάνν.)
Ξένους πόνους ξώδιμα, ξένα δάκρυα βούρβαλα (= οἱ καρ-
ποὶ τῆς ἀβραμυλιάς) αὐτόθ. Τὰ δάκρυα μαλακώνουν τὴν
καρδιά τοῦ ἀνθρώπου Ἰόνιοι Νῆσ. Γάμους δίχους δάκρυα καὶ
θάνατους δίχους γέλια δὲ γένιτι Μακεδ. (Ἐράτυρ.) Τ' εἰ-
νοῦ τὸν τόπο π' ἐμίσησεν, τῇ χώρας δάκρᾱ ἐγόμωσεν (τὸν

ἰδικόν του τόπον ὅποιος ἐμίσησεν, τὸν ξένον ἐγέμισεν μὲ
δάκρυα) Πόντ. Κάλλια ἄλας καὶ ψομί μὲ γέλια, παρὰ ζάχαρ'
καὶ ψομί μὲ δάκρυα Μακεδ. (Σέρρ.) Τὸ γνωμ. εἰς παραλλαγ.
κ.ά. || Αἰνιγμ.

Πράσινα ν' τὰ νῆατα μου, μαῦρα τὰ γέρατά μου,
χαροποιὰ ἢ θλίψη μου, τροφή τὰ δάκρυά μου
(ἢ ἐλαΐα) Πελοπν. (Βούρβουρ.) || Ἄσμ.

Κλαίω καὶ ἀπὸ τὰ δάκρυα ἔς τὴ γῆς, ποὺ στέκω, βρέχει,
εὐχαριστῶ τὴ δύχη μου, ἀπὸ μὲ κατατρέχει
Κρήτ.

Ἀκούθησα ἔς ἓνα δαδρὸ νὰ πῶ τὰ βάσανά μου,
καὶ τὸ δαδρὸ μαράθηκεν ἀπὸ τὰ δάκρυά μου
αὐτόθ. Τὸ ἄσμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά.

Πωρνό, πωρνό, σὰ σηκωθῶ, ἔς τὶς σκάλες μου καθίζω,
τὸ μαδηλάτσι, ποὺ βαστῶ, δάκρυα τὸ γεμίζω Θῆρ.
(Οἶα).

Διαβῆτε ἀπὸ τὴ Λειβαδιὰ καὶ σύρτε ἔς τὴ Βελέσα,
ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε κλήματα, δάκρ' γιὰ καὶ μοιρολόγια
Πελοπν. (Ὀλυμπ.)

Κάλλιο εἶχα χτένι νὰ διαστῶ, τσατσάρα νὰ γιαντίζω.
παρὰ μαδήλι νὰ βαστῶ τὰ δάκρυα νὰ σκονπίζω
(μοιρολ.) Πελοπν. (Κονάκ.)

Θάλασσα π' ὅλα τὰ νερά καὶ τὰ ποτάμια πίνεις,
πᾶρε καὶ μὲ τὰ δάκρυα μου πλατύτερη νὰ γίνῃς
(μοιρολ.) Πελοπν. (Σκουτάρ.)

Ἀπὸ τὴν πόρτα σου περνῶ τ' ἀχνάρια σου γνωρίζω
σκύβω καὶ τὰ γλυκοφιλῶ καὶ δάκρυα τὰ γεμίζω
αὐτόθ.

Τὰ δάκρυα ποὺ χύνουσαι ἁφρώνουνε τὸ βόνο,
μὰ νὰ τὰ χύσης μιὰ φορὰ, δυὸ τὸ πολὺ, τὸ χρόνο
Κρήτ. (Μόδ.)

Μὴ παῖρ' τοῦ παράπουνον, τοῦ παραθύρ' ἀφίνου
καὶ μπαίνου μέσα, κάθουμι καὶ μαῦρα δάκρυα χύνου
Μακεδ. (Δαμασκ.)

Γιῶργη μου, ἔς τὸ καμάρι σου χρυσὸ καδήλι καίει,
ὅσοι διαβάτες καὶ ἂν περνοῦν λαδάκι θὰ τοῦ ρίξουν,
διαβάτης πέρασα κ' ἐγώ, δάκρυα θὰ τὸ γεμίσω
(καμάρι = μνημα' μοιρολ.) Πελοπν. (Καρυόπ.)

Κι ὅσοι μοῦ καλοθέλετε, χύσετε μαῦρα βάκρυα,
καὶ τὰ παιὰ μου τ' ἀρσανά ἄλετε μέσ' ἔς τὴ βάρκα.
Κάρπ.

Ἄν ἀποθάνω, θάψτε με ἔς ἓναν ψηλὸν ραχόπον
καὶ ἂν ἀμπερνᾷ ὁ κύρης μου, ἂς βάλῃ τὸ καντήλι
καὶ ἂν ἀμπερνᾷ ἡ κάλη μου, ἂς τὸ γεμίξῃ δάκρᾱ
Πόντ.

Μιὰ μαύρη μάννα ζύμωνε τοῦ γιοῦ τῆς παξιμάδια
καὶ μὲ τὰ δάκρυα ἐζύμωνε καὶ μὲ τὰ μοιρολόγια
(μοιρολ.) Δ. Κρήτ.

Παίρνω τὰ δάκρυα δανεικά, τὰ μοιρολόγια ξένα
Πελοπν. (Παιδεμέν.)

Μὲ κλαίει ἡ μαννούλα μου καὶ βαριαναστενάζει,
μὲ κλαίει καὶ ὁ πατέρας μου καὶ χύνει μαῦρο δάκρυ
(μοιρολ.) Πελοπν. (Δάρ. Ἀρκαδ.)

Νὰ στελλῶ γὼ τὰ δάκρυα μου ἔς ἓνα βαρέλι μέσα,
γιὰ νὰ νιφτοῦν οἱ ἀνιφτοὶ νὰ πιοῦν οἱ διψασμένοι
(μοιρολ.) Πελοπν. (Ἄρν.)

Τὸ δάκρυο βάζουν γιὰ νερό, τὸ φτυμα γιὰ σαποῦνι
(μοιρολ.) Πελοπν. (Λυγερ.)

Γιὰ μαζωχτήτ' οἱ θλιβερεῖς κ' οἱ μαυροφορεμένες,
νὰ σμίξωμε τὰ δάκρυα μας νὰ κάνουμε ποτάμι
καὶ ἀπεί νὰ δά ὁδηγήσωμε νὰ πᾶν ἔς τὸν Κάτω Κόσμο

(ἀπεί = κατόπιν μοιρολ.) Πελοπν. (Καρβελ.)

Τὴν πέτραν ἀπὸν πάτησες τῆς ἔμπηκες μέσ' ἔς τὴν βάσκαν,
'έν' νὰ τὴν εὖρ', ἀγάπη μου, τῆς νὰ τὴν λούσω δάκρυ
Κύπρ.

"Ολοὶ γελοῦν τριγύρω μου, μὰ γὰρ σὲ μίαν ἄκρη
τὸν πόνο μου ἔχω γιὰ φαῖ καὶ γιὰ νερό τὸ δάκρυ

Κύθηρ.

Κοιμήθον, ἀρφανὸμ βαιδί, γιατί, ἂν ἐξυπνήσης,
θὰ δῆς γιὰ τὴν ἀρφάν-νια σου καὶ δάκρ'για θὰ χύσης
(βαρυκάλ.) Νίσυρ.

Νὰ βγ' ἄκουσμα ἔς τὴν γειτον-ριάν τῆς ἰφίημα ἔς τὴν
χώρᾳ
τῶν ἔς τ' ἄρμαστοῦ μου τὴν ἀνλήβ βάρκρη τῶν μοιρο-
λόγια.

(ἰφίημα = ἀφίγημα, ἄρμαστοῦ = ἀρραβωνιαστικοῦ)

Κάρπ. ("Ελυμπ.) Τῆλ.

Μὲ δάκρυα βάνω τὸ νερό, μὲ δάκρυα τὸ ζυμώνω,
μὲ βαριαναστενάματα βάνω φωτιά ἔς τὸ φοῦρο

"Ηπ. (Κωστάν. Μαργαρίτ.)

Σήκον, μάννα μ', κὶ ζύμουνσι τοῦ γιοῦ σου παξιμάδ'!

Μὲ δάκρ' ἀναπιάτ' τὴ μαγιά, μὲ δάκρυα τὴ ζυμών'

Μακεδ. (Πάγγ.)

Κάμω τοὺς δάκρυους μου νερό, τοὺς κόπους μου σαποῦνι
καὶ τὰ γοργὰ μου γόνατα κάνω τὰ δὺὸ λεγέμια

"Ινέπ. || Ποιήμ.

'Εγύρισε ἡ παράξενη τοῦ κόσμου ταξιδεύτρα,
μοῦ 'πε μὲ θεῖο χαμόγελο, βρεμένο μ' ἓνα δάκρυ

Δ. Σολωμ., 271

Αὐτὴ δὲν ἀπαντοῦσε. Κάποιο δάκρυ

ἀπ' τῶν ματιῶν τῆς κύλησε τὴν ἄκρη

Π. Ἀποστολίδ., Ἀνθολ., 266.

'Ἐν ἔδει χάραμαν δοῦ φοῦ, μὲ μέραν, οὐλ-λον δύσην

σκοτεινισσοῦρ' ἀληθινή

δικιαζών-νει μὲ τὰ δάκρυα μου ἔν' ἔχουσιν πικρὸν στῆσιν
εἶμαι θαμ-μένη ζωντανή.

(χάραμαν δοῦ φοῦ = ξημερώματα) Δ. Λιπέρτ., Τζωπρ.
τρακούδ., 2, 108. 2) Πᾶν ὅ,τι στάζει ὥσπερ δάκρυον, οἶον

κόμμι, ὅπως κ.τ.τ τῶν δένδρων καὶ τῶν φυτῶν Ἀνδρ. Θράκ.
(Μάδυτ.) Κάλυμν. Κάρπ. Κίμωλ. Κύθηρ. Λῆμν. Μέγαρ. Νάξ.

(Ἐγκαρ κ.ά.) Πάρ. Πελοπν. (Γαργαλ. Κορινθ. Λάλ. κ.ά.)
Σάμ. (Βλαμαρ. Μαρθόκ.) Σκυρ. Χίος (Πισπιλ.) — Λεξ.

Πόππλετ. Αἰν. Πρω. Δημητρ.: Τὸ δάκρυον τῆς ἀμυγδαλιάς
εἶναι τὸ καλὶτερο Ἀνδρ. Γιὰ τὰ μάτια τὸ δάκρυ τ' ἀμπε-

λιού εἶναι ἀλάθαστο Σκυρ. Ἀμα κλαδέφης τ' ἀμπέλι, τὰ
κλήματα βγάδουν δάκρυα Κορινθ. Τὰ δάκρυα τῆς ἐλιάς

Κάλυμν. Σ' τοῦ κλάδιμα δακρύζ' τοῦ κλήμα, βγαίξ' δάκρ'
Μαρθόκ. Ἡ σημ. ἡδὴ ἀρχαία. Πβ. Ἡροδ. 2,96 «Τὰ δὲ

δὴ πλοῖα ... ἐστὶ ἐκ τῆς ἀκάνθης ποιούμενα, τῆς ἡ μορφῇ μὲν
ἐστὶ ὁμοιοτάτη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ, τὸ δὲ δάκρυον κόμμι

ἐστὶ». Ἀριστοτ., Περὶ τὰ ζῷα ἱστορ. 623^b 29 «ἀπὸ τῶν δέν-
δρων τὰ δάκρυα, ἰτέας τε καὶ πτελέας καὶ ἄλλων τῶν κολλω-

δεσμάτων». Πβ καὶ Ἡσύχ. «ὁπός»... τὸ τῶν δένδρων δά-
κρυον» Συνών. κ ὁ λ λ α, π ἰ σ σ α. β) Ἡ ἀσθένεια τῶν δέν-

δρων κομμίσωσις Νάξ. (Ἐγκαρ. κ.ά.): Ἐβγαλε δάκρυον ἡ λε-
μονιά καὶ θέλει κόμμι Νάξ. Ἐβγαλε δάκρυον τὸ δέδρο Ἐγκαρ.

3) Ἡ ἐλαχίστη ποσότης ὑγροῦ, ἡ οἶονεῖ ἴση πρὸς ἓν δάκρυ, ἡ
σταγὼν Κυκλ. Λῆμν. Μέγαρ. Πελοπν. (Μεσσην.) — Λεξ. Δη-

μητρ.: Δός μου ἓνα δάκρυ κρασί Κυκλ. Δός μου ἓνα δάκρυ
λάδι Μέγαρ. Οὔτε δάκρυ κρασί δὲν ἔχει Μεσσην. Ἡ βρύ-

ση ρίχνει τὸ νερό δάκρυ Λεξ. Δημητρ. Συνών. δ α κ ρ ἰ α.
4) Τὸ φυτὸν Νάρκισσος ὁ κυπελλοφόρος (Narcissus cupuli-

fera ἢ tazetta) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀμαρυλλιδῶν (Amaryl-
lidaceae) ὑπὸ τοὺς τύπ. δάκρυον καὶ δάκρυα τῆς Παναγίας

ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ἄνθους αὐτοῦ Εὐβ. (Μετόχ. Στρόπον.
κ.ά.) Θράκ. (Ἐλληνοχώρ. Καρωτ. Μέτρ. Σηλυβρ.) Κα-

λαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) Κάρπ. Λέρ. Πελοπν. (Βούρβουρ.)
Πόντ. (Ἰμερ. Κοτύωρ.): Τὰ δάκρυα γένουντι κουντὰ τ'

Λαμπρὴ Μετόχ. Ἀιστι, μᾶς' τι δάκρυ νὰ στουλίσουμι τοῦν
πεντάφιον. (= ἐπιτάφιο) αὐτόθ. Τῆς Παναγίας τὰ δάκρυα Ἰ-

μερ. Τὸ δάκρυ τῆς Πατρούνα Χωρίο Ροχούδ. Τῆς Πανα-
γίας τὸ δάκρυον τὸ λέγαμε. Κάνει ἓνα κόμμι καὶ γέρνει

Μέτρ. Συνών. ε γ κ ρ ἰ ζ ἰ α, ζ α μ π ἰ α κ ἰ α, μ α ν ο ὕ σ ἰ α,
τ ο υ μ π ἰ α κ ἰ α 5) Τὸ φυτὸν Ἐλίχρυσον τὸ σικελικόν

(Helichrysum siculum) τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (Com-
positae), ὁ τοῦ Θεοφράστου ἐλείχρυσος, τὸ κοιν. ἄ μ ἄ-

ρ α ν τ ο Κρήτ. Λέσβ. Μέγαρ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.):
Δάκρυ τῆς Παναγίας Κρήτ. Παναγίας τὰ δάκρυα Χαλδ.

6) Τὸ φυτὸν Κόιξ τὸ δάκρυ τοῦ Διὸς (Coix lacrima Jobi)
τῆς οἰκογ. τῶν Ἀγρωστιδῶν (Graminaceae), τοῦ ὁποίου τὰ

σπέρματα φαλόχροα καὶ σκληρὰ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν
κατασκευὴν κομβολογίων Μακεδ. (Χαλκιδ.) Συνών. π α-

τ ε ρ η μ ὡ χ ο ρ τ ο. 7) Συνεκδ., ἐπὶ ὑγρῶν κυρίως τὸ διαυ-
γὲς Μακεδ. (Κοζ. Πεντάπολ. κ.ά.) Πόντ. (Ἰνέπ. Χαλδ. κ.ά.)

Στερελλ. (Γραν.) — Λεξ. Περὶδ. Αἰν. Βυζ. Δημητρ.: Νιρὸ -
κρασί δάκρ' Γραν. Νερό δάκρυος Ἰνέπ. Καθαρό δάκρ' εἶ-

νι τοῦ νιρὸ ἔς τοῦ ποντάμ' Κοζ. Λάδι δάκρυ Λεξ. Αἰν. Λιβάνι
δάκρυ Λεξ. Βυζ. Μαστίχα δάκρυ Λεξ. Περὶδ. Κρασί - λάδι

δάκρυ Λεξ. Δημητρ. 8) Εἰς τὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν τῶν
ἐμπειρικῶν ἱατρῶν, τὸ ἐκ τῆς ἀποστάξεως τῶν στεμφύλων

παραγόμενον οἶνόνπνευμα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Συνών. ο ὕ ζ ο,
ρ α κ ἰ.

δακρυάκι τό, Πελοπν. (Γορτυν.) — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ.

δακράκι Ἡπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πειρ. Ρόδ. — Π. Βλαστ..
'Αργώ, 123 καὶ 337 Δ. Λουκοπ., Βουν. Κατσαντ., 72 Ποιμεν.

Ρούμελ., 258 Π. Γενάδ., Λεξικ. Φυτολογ., 415 — Λεξ.
Γαζ. Αἰν. Μπριγκ. Βλαστ., 469 Πρω. Δημητρ. δακράζ'

Ἡπ. (Ριζοβ. κ.ά.) Θεσσ. (Ἀργιθ. Μεσοχώρ. Τσαγκαρ.)
Θράκ. (Αἰν.) Στερελλ. (Εὐρυταν. Φθιώτ.) δακράτσι Εὐβ.

(Κοур.) δακράκι Λεξ. Δημητρ. δακράζ' Στερελλ. (Παρνασσ.)
'Ἐκ τοῦ οὐσ. δ α κ ρ ν καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ά κ ι.

Ἡ λ. καὶ εἰς Βλάχ. καὶ Σομ. Ὁ τύπ. δ ρ α κ ἰ α κ ι ἐκ
τοῦ δ α κ ρ ἰ α κ ι διὰ μεταθ. τοῦ ρ ἢ παρτυμ. πρὸς τὸ

δ ρ ἰ α κ ο ς - δ ρ α κ ἰ α κ ι.

1) Τὸ μικρὸν δάκρυ, θεωπευτικῶς Ἡπ. (Ριζοβ. κ.ά.) Λυκ.
(Λιβύσσ.) Πελοπν. (Γορτυν.) Ρόδ. — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ.:
'Ἄσμ.

Θέ μου, μὴ βρέχης σήμερα, κάνε μ' αὐτὴν τὴν χάρη,
κ' ἐγὼ μὲ τὰ δακρυάκια μου ποτίζω τὸ χορτάρι

Γορτυν.

Ἦ οὐρανέ, μὴ βρέχης πτόν, κάμε μ' αὐτὴν τὴν χάριν
κ' ἐβὼ μὲ τὰ δακρυάκια μου, θρέφου του τοῦ χορτάρι

Λιβύσσ.

Πῆραν κακκάβια, τέντζερις μαζί μὲ τὰ καπάκια,
Παναγούλα, μὴ δακρυάκια

Ἡπ.

Νὰ στείλω τὸ δακράζ' μ' σ' ἓνα χρυσὸ μαντήλ',
νὰ στείλω τῶν Βαϊῶν κερί καὶ τὴ Λαμπρὴ λαμπάδα

Ριζοβ.

Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως δροσιὰ δροσιοῦνται
ἀπ' τὰ δακρυάκια τῶν κλεφτῶν κ' ἀπὸ τὰ μοιρολόγια

αὐτόθ.

